

Week 13 - สังคมสูงวัย

1. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงเข้าสู่สังคมสูงอายุ

อัตราการเกิดลดลง, อายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น, โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลง, ประชากรรุ่น Baby Boomer ทอยเข้าสู่วัยสูงอายุ:

ref. slide pg. 5

2. การเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลอย่างไรต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย

การขาดแคลนแรงงาน, การลดลงของการเติบโตทางเศรษฐกิจมหภาค, การเพิ่มภาระทางการคลัง, การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการบริโภค

ref. slide pg. 12

3. ประเทศไทยขาดแรงงานที่ลดลงอย่างไรบ้าง

เพิ่มการใช้แรงงานต่างด้าว, เพิ่มการจ้างงานผู้สูงอายุ, เพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน, ปรับโครงสร้างแรงงาน, สนับสนุนแรงงานไทยที่ทำงานในต่างประเทศ

4. โอกาสทางธุรกิจในสถานการณ์สังคมสูงวัยมีอะไรบ้าง

Home Care Services, สถานพยาบาลและศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ, Health Tech, Age Tech, อาหารเพื่อสุขภาพ, ตลาดที่อยู่อาศัย

ref. slide pg. 30

5. วัตถุประสงค์ของบำนาญได้แก่อะไรบ้าง นิยามคิดวาระดับบำนาญที่เหมาะสมควรเป็นเท่าไร เพราะเหตุใด

วัตถุประสงค์ ได้แก่ การสร้างหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพ (Old-age Income Guarantee), การป้องกันการตกสู่ความยากจนในยามชราภาพ (Old-age Poverty Reduction), การเกลี่ยระดับการบริโภค (Consumption Smoothing), บำนาญบางประเภททำหน้าที่เหมือนสนับสนุนทางการเงินไปจนวันสุดท้ายของชีวิต (annuity)

ระดับบำนาญที่เหมาะสมควรจะเป็นเพียงพอ ต่อค่าครองชีพพื้นฐานและการรักษาระดับชีวิตที่ใกล้เคียงกับช่วงก่อนเกษียณ

e.g. 40-70% ของรายได้ช่วงวัยทำงาน และมีเงินสำรองต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและสุขภาพ เพราะ เป็นระดับที่ใกล้เคียงกับมาตรฐานการใช้ชีวิตในช่วงวัยทำงาน และมีเงินกักเก็บสำรองไว้เพื่อฉุกเฉิน

e.g. เงินเดือนทำงาน 20k, เกษียณ ~ 10-14k

ref. slide pg. 37

6. รัฐบาลสามารถจัดสรรงบประมาณของระบบบำนาญจากแหล่งใดบ้าง

ภาษี, ลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาล(รายได้), ข้าราชการ, สมาชิกจากระบบต่างๆ

ref. slide pg. 42-47

7. ระบบบำนาญในประเทศไทยมีอะไรบ้าง และมีกลุ่มเป้าหมายคือใครบ้าง

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัญชาติไทย

กบข. บำนาญข้าราชการ: ข้าราชการ

ประกันสังคม: ลูกจ้าง

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ: ลูกจ้างและนายจ้าง

กองทุนการออมแห่งชาติ: ประชากรที่มีอายุ 15-60 ปี มีสัญชาติไทย

8.ในอนาคตจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น นิสิตเองก็มีอายุยืนยาวขึ้น ผู้สูงอายุบางคนอาจไม่มีลูกหลาน นิสิตคิดว่าสังคมไทยจะเผชิญความท้าทายอะไรบ้าง

เผชิญความท้าทายในหลายด้าน แยกย่อยดังนี้:

เศรษฐกิจ: ภาระการคลัง, ขาดแคลนแรงงาน, การเติบโตทางเศรษฐกิจ

สังคม: โครงสร้างครอบครัว, ความโดดเดี่ยวและภาวะซึมเศร้า, ความเหลื่อมล้ำ

สุขภาพ: Demand การบริการด้านสุขภาพ, ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ

ที่อยู่: การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม, การย้ายถิ่นฐาน

นโยบาย: การวางแผนเชิงนโยบายระยะยาว

9.ภาวะพึ่งพิงคืออะไร และผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงส่งผลกระทบอย่างไรต่อครอบครัวและสังคมบ้าง

คือ สภาวะที่บุคคลไม่สามารถดูแลตัวเองได้อย่างเต็มที่ในกิจวัตรประจำวัน

ส่งผลกระทบ ต่อ:

ครอบครัว: ภาระทางการเงิน, การเงิน, ความขัดแย้งในครอบครัว(เกี่ยงกันทำ)

สังคม: ภาระต่อระบบสาธารณสุข, เศรษฐกิจ, ความเหลื่อมล้ำทางสังคม/โอกาส, Dynamics

การพัฒนาของสังคมที่เปลี่ยนไปรองรับกับผู้สูงอายุมากขึ้น